

Upp till kamp. Börje Ramsbro känner sig lurad av Sparbanken och tar upp kampen i rätten.

Foto: LEIF ENGBERG

”Banken stal mitt företag”

Uppfinnare förlorade sitt livsverk • Stämmer Sparbanken på 64 miljoner

Av TORBJÖRN PETERSSON

Uppfinnaren och företagen Börje Ramsbro stämmer Sparbanken på 64 miljoner kronor efter att ha förlorat sitt livsverk och företaget i vad han beskriver som en ”bluffpoker”.

– Jag blev bestulen på mitt företag av banken. Den skulle hjälpa mig, den fick det inflytande den ville ha i företaget, men gick i stället bakom ryggen på mig och sålde ut företaget, säger Börje Ramsbro.

Vad som hände var att ett avtal, utan hans kännedom, tecknades mellan Sparbanken Sverige, Nordbanken, riskkapitalbolaget Företagskapital och en före detta utlandssvensk. Sparbanken sålde, enligt Ramsbro, olagligt hans pantsatta aktier och den tidigare utlandssvensken tog över ledningen i hans företag.

På måndagen lämnade Börje Ramsbro och hans juridiska ombud Staffan Kauttmann in en stämningsansökan till Stockholms tingsrätt mot

Sparbanken. Banken har, enligt Kauttmann, handlat i direkt strid med det pantsättningsavtal som träffats mellan parterna och tillfogat Ramsbro en ekonomisk skada på 64 miljoner kronor.

Den 1 februari inlämnades en annan stämningsansökan till Stockholms tingsrätt mot hans tidigare företag, som anklagas för att använda patent och varumärken tillhörande Ramsbro som värderats till 17 miljoner kronor.

Solen tittar in mellan gardinerna i den hyrda funkisvillan i Bromma utanför Stockholm. Det är ingen knäckt företagare som sitter i soffan och berättar om hur han steg för steg manipulerades ut ur sitt eget företag. Han är snarare heligt förbannad, även om ilskan först och främst får utlopp i det tålmodiga arbetet med att nysta upp vad som hände bakom ryggen på honom.

Bra kontakter

Ramsbro har kämpat i flera år för sitt företag – mot banken och senare mot den hemvändande utlandssvensk som han anser att banken ljerade sig med.

Det här är antagligen inget enskilda fall, tvärtom. Många av de svenskar som flyttade utomlands för några år sedan är beredda att komma tillbaka i dag. De har fortfarande bra kontakter med bankerna och vill gärna investera i fina företag.

– Jag har varit naiv, jag litar på folk, men tyvärr har jag drabbats av personer som har fräckhet som affärsidé. Den fräckheten är utbredd, varnar Börje Ramsbro.

Han är själv ingen okontroversiell person. Bankens män är ”squareheads”, säger han rakt på sak, fyrkantiga i sitt sätt att tänka. De tänker på gårdagen och jag tänker framåt. Klart det blir konflikter, konstaterar han.

Ramsbro passar bäst som uppfinnare, tycker hans juridiska ombud Staffan Kautt-

mann. Ändå har Ramsbro drivit sitt verkstadsföretag sedan 1968 och blivit uppmärksammas för sitt nytänkande inom ledarskap. Under alla år skötte företaget också sina bankaffärer exemplariskt. Inte en sen räntebetaling, bedyrar Ramsbro. 10–15 miljoner kronor betalades in i ränta per år. Företaget var en guldgruva för banken – men efter 20 år av expansion och lönsamhet gick bolaget för första gången med förlust 1990 och 1991. Ramsbro hade involverats i en patenttvist och Sparbanken, som var företagets huvudbank, framförde önskemål att få tillsätta en styrelserepresentant, som utarbetade budgeten för 1992.

Aktier i pant

Som en del av den budgeten – som pekade på 8 miljoner i

vinst – ingick ytterligare upplåning. Sparbanken accepterade ett lån på 17 miljoner kronor men krävde att samtliga aktier i Ramsbros holdingbolag pantsattes till Sparbanken som säkerhet för krediterna.

Dessutom krävde banken att deras man fick bli VD för det operativa bolaget i företagsgruppen. Felet var att han saknade de kvalifikationer och den erfarenhet som krävdes i ett dynamiskt internationellt företag.

Detta var dock bara början och detaljer i sammanhanget. En vindil jämfört med de stormar som skulle komma. Kort därefter återvände nämligen Sparbanken och krävde att få tillsätta en ny styrelsemedlem eftersom deras tidigare man utsetts till företagets VD.

In på scenen dansade en industriman som satt i Sparbankens styrelse och som var van vid stora affärer.

– Han krävde att få bli ordförande och få ett arvode på 200 000 kronor om året. Det tog en minut innan han hade raserat samarbetsandan i

Banken tillbakavisar kraven

■ Lennart Järvengren vid Sparbanken har hanterat fallet med Börje Ramsbro för bankens räkning.

– Vår inställning är att Ramsbro inte har något berättigat krav mot banken. Vi

beklagar det som hänt och tycker det är tråkigt att det tagit en sådan här vändning. Några fler kommentarer gör vi inte, säger Lennart Järvengren.

Fortsättning på sid 2, spalt 6

”Som en elefant i porslinsbutik”

Banken . . .

Forts från sid C 1

styrelsen. Han betedde sig som en elefant i en porslinsbutik. Han sa att banken ägde företaget och började tala om mig som den tidigare ägaren. Han åkte på resor till USA och Japan för att besöka dotterbolagen. Där spenderade han vidlyftigt samtidigt som jag ville spara, säger Börje Ramsbro.

VD-n blev snabbt en marionett för den dynamiske industrimannen. Budgeten gick åt skogen. De förväntade 8 miljonerna i vinst förvandlades till en förlust på 32 miljoner.

Börje Ramsbro svor mer än en gång över att han tillåtit bankens representanter att komma in i företaget. När motsättningarna ökade ytterligare begärde han att få byta ut dem, men banken lyssnade inte på det örat utan bekräftade skriftligt att de båda männen hade bankens fulla förtroende.

Efter Börje Ramsbros försök att byta ut bolagets VD och ordförande ville banken inte förnya det rullande lån som fanns. Detta trots att lånet hade skötts utan anmärkningar.

- Då köpte jag med stöd av styrelsen ut mina varumärken och patent ur företaget, förklarar Ramsbro.

Litet senare kallades han till banken för att informeras om dess krav på att få överta aktierna i holdingbolaget för 1 krona.

- Ett fel var att bankens män aldrig sa åt Ramsbro vad de tyckte om hans sätt att vilja sköta företaget. Ett annat fel var att bankens män agerade för kreditgivarna och inte för företagets bäst. De tog ifrån honom företaget under förnedrande omständigheter, säger Staffan Kauttmann. □

Fotnot: Hur det slutligen gick till när Börje Ramsbro blev av med sitt livsverk berättar DN i en kommande artikel. □

DAGENS NYHETER.

Bank stäms på 64 miljoner

”Livsverk bortspelat i bluffpoker”

Sparbanken spelade bort hans livsverk i ”bluffpoker”. Det anser uppfinnaren och företagaren Börje Ramsbro och stämmer nu banken på 64 miljoner kronor.

I mer än 20 år hade hans företag expanderat och gått bra. Varje år betalade han sina räntor utan anmärkning. 1990 kom första förluståret, och sen började det mesta gå snett.

Banken krävde först en styrelsepost, sen att få tillsätta VD och ytterligare en styrelsemedlem. För att bevilja nya lån togs företagets aktier i pant.

Panten såldes sen till den nya styrelsemedlemmen. Bakom ryggen och mot uppgjorda avtal, anser Ramsbro och stämmer därför banken.

Arbete & Pengar, sidan c 1

”Banken var inkompetent”

Kallhamrade affärsmetoder bakom förlusten av ett företag

Av TORBJÖRN PETERSSON

Intrigerna är som hämtade ur ”Dallas”, med affärsmetoder som kunde varit signerade av JR Ewing.

Det råder stundtals ett kallhamrat affärsklimat i Sverige.

Det här är fortsättningen i den kedja av händelser som innebar att Börje Ramsbro blev av med sitt företag – och som fått honom att stämma Sparbanken på 64 miljoner kronor.

DN berättade i gårdagens tidning om hur Sparbanken, som huvudbank, tog ett allt fastare grepp om Ramsbros företag och krävde att få överta aktierna i företaget för 1 krona. För att komma ur greppet letade han efter delägare som kunde tänkas vara beredda att gå in med kapital i bolaget.

Ramsbro presenterades för en hemvändande privatperson som bott utomlands i fem år och charmades av dennes briljans och snabbtänkheter. Det var en man som föll honom i smaken och som uppvisade bra referenser. Mannen introducerades för koncernens alla dotterbolag i Europa, USA och Japan. Han skulle satsa 10 miljoner kronor i företaget. Ett riskkapitalbolag skulle gå in med lika mycket och Börje Ramsbros ägarandel skulle bli en tredjedel genom insats av hans patent och varumärken.

Bra kompanjon

Förslaget presenterades för Sparbanken och förhandlingar inleddes. Ännu trodde Ramsbro att han funnit en bra kompanjon i den hemvändande svensken, men snart skulle han få anledning att ändra åsikt.

Via en kollegas kollega framkom negativa uppfattningar om den blivande delägaren. De föranledde Rams-

Börje Ramsbro

bro att göra efterforskningar på det företag som svensken lämnat efter sig innan han flyttade utomlands. Ramsbro avråddes att släppa in honom i företaget.

Först hade således Sparbanken med Börje Ramsbros godkännande fått in två personer i företaget som enligt Ramsbro senare körde ekonomin i botten. Nu hade han själv inför banken presenterat utlandssvensken som en lösning på problemen och så visade det sig att han kommit ur askan i elden.

– Jag hade fel trots alla rådgivare jag varit i kontakt med. Jag gick till Sparbanken och sa att vi hade begått ett stort misstag. Jag sa att den man som jag introducerat var helt fel person för företaget. Men banken krävde att jag skulle acceptera det liggande förslaget, annars skulle den begära företaget i konkurs, konstaterar Börje Ramsbro.

Vägrade förhandla

Enligt honom fanns det också andra köpare som anmält sitt intresse för företagsgruppen – varav ett amerikanskt bolag som lade ned 59 000 dollar på att beräkna bolagets värde. Men Sparbanken vägrade att förhandla, med hänvis-

ning till att en uppgörelse redan hade träffats.

Den 3 december 1993 tvingades Ramsbro bort från sitt företag. Han stod då helt utanför bolaget men med tre års lön som konsult – ett avtal som senare bröts.

– Jag hade inget val. Sparbanken hade sagt upp lånet i holdingbolaget (bolaget som stod som ägare till koncernen) och lämnat in en konkursansökan till tingsrätten, där förhandlingar skulle ägt rum tre dagar senare.

Under konkurshotet skrev Ramsbro under ett avtal, vars original han sökt sedan dess. Han säger att han undertecknade för att värna om de anställda och för att han förväntade sig en fredlig uppgörelse med banken.

Sparbanken och den hemvändande svensken – som fick köpa den del han önskade av Ramsbros företag – hävdade att företaget var på obestånd. En värdering som gjorts av ekonomen Anders Ekström visar att bolaget vid den aktuella tiden var värt runt 40 miljoner kronor. Ungefär samma värde kom den tidigare nämnda amerikanska intressenten fram till.

Avslöjade avtal

Vad var det egentligen som hade hänt? Svaret kom först den 22 november i fjol. Då avslöjade Ramsbro ett avtal.

– Avtalet visar att Sparbanken olagligt förfogat över pantsatta aktier till förmån för de tilltänkta ägarna. Bankens handlade strider mot det avtal som tidigare träffades mellan Ramsbro och Sparbanken, hävdar Staffan Kauttmann, Ramsbros juridiska ombud.

– Enligt avtalet skulle panten om den skulle tas i anspråk försäljas på offentlig auktion, men det skedde inte.

Stämningsansökan som lämnades in mot Sparbanken i måndags gäller yrkande på skadestånd för ”olovligt från-

hållande av aktier genom svek, tvång och ocker samt kontraktsbrott på grund av vanvård vid tvångsförvaltning av den pantsatta egendomen”. Så lyder den juridiska beskrivningen.

Vad som hände i praktiken i kontakterna mellan parterna beskriver Börje Ramsbro så här:

– Den mannen jag introducerade gick bakom ryggen på mig när han förstod att han kunde sätta tänderna i ett lönsamt företag. Han fick ett löfte av banken om att få köpa en del av företaget. Därmed kunde banken inte sälja till någon annan, trots att intressenter inte saknades.

Förändrat klimat

När avtalet avslöjades föll pusselbitarna på plats, anser den utsparkade ägaren.

– Jag blev utsatt för en inkompetent bank och en smart kapitalist, som jag anser saknar medmänsklighet. Han såg sin möjlighet att göra ett kap.

Ekonomiskt går bolaget bra. 95 procent av produkterna exporteras. Med de nya ägarna och den nya operativa ledningen har klimatet på företaget dock förändrats, vittnar anställda.

– Jag fick sluta eftersom jag bland annat ifrågasatte företagsledningens sätt att värdera bolagets patent. Från att inte ha tagits upp alls som en tillgång i bokslutet värderades patent och varumärken kort senare till 17 miljoner kronor. Men personer med egna uppfattningar avskedas eller blir omflyttade, säger Jytte Roos, före detta VD-sekreterare på företaget.

Om det är så här det gick till när ett svenskt företag med cirka 250 anställda bytte ägare ska nu tingsrätten ta ställning till.

Sparbanken vill inte ge några kommentarer till stämningsansökan. Den omtalade utlandssvensken har fått ta del av denna artikel. Han vill inte offentligt uttala sig om vad som hänt. □

I Stockholms tingsrätts mål nr T 4-967-95 har denna dag följande förlikningsavtal träffats mellan parterna Börje Ramsbro, (Ramsbro), och FöreningsSparbanken AB (publ), (FöreningsSparbanken)

FÖRLIKNINGSAVTAL

§1 FöreningsSparbanken skall utbetala sammanlagt x.xxx.xxx kronor. Enär

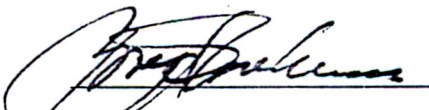
~~_____~~

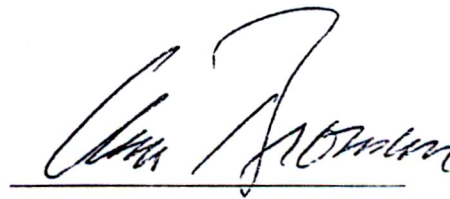
§6 Parterna är överens om att innehållet i detta avtal är till alla delar konfidentiellt. Emellertid äger System 3R International AB att ta del av detsamma och bolaget skall anmodas behandla avtalet konfidentiellt.

§7 Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar av vilket vardera parten tagit var sitt.

Stockholm den 8 mars 2000

FÖRENINGSSPARBANKEN AB (publ)

Börje Ramsbro

genom Claes Broman
enligt fullmakt

Börje Ramsbros egenhändiga namnteckning bevittnas genom hans ombud advokaten Percy Bratt

Percy Bratt